Różyce, st. 3, gm. Parzęczew, woj. łódzkie, AZP 62-49

Informator Archeologiczny : badania 34, 92-93

2000

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MUZEUM HISTORII POLSKI

POLICE ŚREDNIE, st. 13, gm. Kościelec, woj. wielkopolskie, AZP 58-44/92

- osada kultury łużyckiej
- osada kultury przeworskiej

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 5 czerwca do 9 września pod kierunkiem R. Pietrzaka i A. Zarzyckiej (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.

RÓŻYCE, st. 3, gm. Parzęczew, woj. łódzkie, AZP 62-49

- ślady osadnictwa z młodszej epoki kamienia
- osada kultury łużyckiej (IV EB-HD)
- osada kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- ślady osadnictwa z okresu wczesnego średniowiecza (XII-XIII w.)
- ślad osadnictwa z okresu nowożytnego (XVI-XIX/XX w.)

Badania przeprowadzone od 19 kwietnia do 23 maja przez mgr. Krzysztofa Karasiewicza (Instytut Antropologii i Archeologii Wyższej Szkoły Humanistycznej im. A. Gieysztora). Finansowane przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad (poprzednio: Agencja Budowy i Eksploatacji Autostrad). Pierwszy sezon badań. Badania archeologiczne objęły powierzchnię 86 arów.

Stanowisko jest położone około 3 km na zachód od Parzęczewa na terenach wsi Różyce – na krawędzi stoku doliny, w pasie planowanej autostrady A2. Podłoże stanowiły piaski luźne i polodowcowe słabo gliniaste oraz płaty zbitej gliny zwałowej występujące fragmentarycznie.

NEOLIT

Badania dostarczyły 3 zabytków krzemiennych: fragment wióra, retuszowany odłupek łuszczniowy i drapacz. Cechy morfologiczne wymienionych zabytków nie pozwalają dokładniej określić przynależności kulturowo-chronologicznej, mogą one pochodzić z młodszej epoki kamienia.

KULTURA ŁUŻYCKA

Ogółem zarejestrowano 53 obiekty przypisane kulturze łużyckiej, wystąpiły one w dość rozproszonym skupisku w części centralnej, ciągnąc się wzdłuż wschodniej granicy stanowiska. Wśród nich zarejestrowano 37 jam, 11 palenisk oraz 5 dołków posłupowych. Rozproszenie obiektów wziemnych sugeruje, że stanowisko 3 w Różycach objęło jedynie skraj osady, której pozostała część znajduje się na wschód od granicy autostrady.

Ceramika pozyskana ze stanowiska reprezentuje zbiór liczący 385 sztuk, z czego 32 pochodzi z obiektów, pozostałe zaś z poziomu akumulacyjno-próchniczego. Należy podkreślić, iż omawiany zbiór uległ silnemu rozdrobnieniu, które nie pozwala na całkowitą czy nawet częściową rekonstrukcję form naczyń. Materiał ceramiczny stanowił jedyne źródło pomocne w ustaleniu chronologii, dlatego osadę można datować jedynie w przybliżeniu na przedział od IV okresu epoki brązu do wczesnej epoki żelaza (halsztat D).

KULTURA PRZEWORSKA

Zarejestrowano 40 obiektów nieruchomych tej kultury. Były one rozproszone w północnej części badanego obszaru, nie tworząc zwartego skupiska. Jedynie w części zachodniej 6 obiektów oraz 7 obiektów w części wschodniej grupowało się w 2 niewielkie, zagęszczone koncentracje. Wśród ogólnej liczby obiektów odnaleziono 32 jamy i 8 palenisk.

Analizowany zbiór ceramiki kultury przeworskiej wyniósł 208 sztuk, z czego 202 pochodzą z poziomu akumulacyjno-próchniczego. Fragmenty naczyń uległy bardzo silnemu rozdrobnieniu, które nie pozwala niestety na częściową choćby rekonstrukcję form naczyń. Znaczną część ceramiki tej kultury stanowią mało charakterystyczne części brzuśców, a niewielkie fragmenty wylewów i den uniemożliwiają ustalenie precyzyjnej chronologii.

Dlatego też datowanie osady przyjęto generalnie na okres wpływów rzymskich.

	WCZESNE ŚREDNIOWIECZE Badania ratownicze na stanowisku 3 w Różycach dostarczyły 58 fragmentów wczesnośredniowiecznych naczyń glinianych. Wszystkie zabytki pochodziły z warstwy pozaobiektowej. Nie zarejestrowano obiektów nieruchomych datowanych na ten okres, nie odnaleziono też ułamków naczyń na złożu wtórnym w obiektach innych kultur. Mimo dużej fragmentaryzacji zbioru ceramiki wczesnośredniowiecznej po analizie technologicznej i zachowanej ornamentyce datowano go na koniec XII/początek XIII w. OKRES NOWOŻYTNY Znalezione wyłącznie na poziomie akumulacyjno-próchniczym pojedyncze fragmenty naczyń z omawianego okresu – w sumie 98 ułamków, świadczą o rolniczym użytkowaniu tego terenu, dlatego też pozyskany materiał należy traktować jako zaśmiecenie. Nieliczne fragmenty można powiązać z XVI w., lecz przeważającą część stanowią okazy pochodzące z końca XIX i początku XX w. Badania nie będą kontynuowane.
Ruszków I, st. 19, gm. Kościelec, woj. wielkopolskie, AZP 58-44/35	patrz: neolit
RUSZKÓW I, st. 38, gm. Kościelec, woj. wielkopolskie, AZP 58-44/87	• osada kultury łużyckiej Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone od 10 kwietnia do 16 czerwca pod kierunkiem M. Anioła i M. Kiona (Fundacja Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad.
Sanok, st. 54, gm. *loco*, woj. podkarpackie, AZP 113-78/97	patrz wczesne średniowiecze
Sługocinek, st. 1, gm. Golina, woj. wielkopolskie, AZP 57-38/18	patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich
SŁUGOCINEK, st. 13, gm. Golina, woj. wielkopolskie, AZP 57-38/58	• obozowisko z okresu późnego mezolitu • osada kultury pucharów lejkowatych (neolit) • osada kultury łużyckiej (schyłek epoki brązu – starszy okres halsztacki • osada kultury przeworskiej (okres wczesnorzymski) • osada z okresu wczesnego średniowiecza • fragment późnośredniowiecznej wsi • dwa ludzkie groby i skarb srebrnych monet z okresu późnego średniowiecza. Badania prowadzone w ramach Centrum Badań Archeologicznych Fundacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Finansowane przez Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Pracami terenowymi kierował mgr Andrzej Krzyszowski z Muzeum Archeologicznego w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Badania wykopaliskowe na tym stanowisku podjęto w związku z planowaną w tym miejscu rozbudową odcinka projektowanej trasy autostrady A-2. Na podstawie przeprowadzonych w 1998 r. badań powierzchniowych – w ramach prac wyprzedzających inwestycję – stanowisko to zostało wytypowane do stacjonarnych badań wykopaliskowych o charakterze szerokopłaszczyznowym. Prace eksploracyjne w 2000 r. wykonano od 15 września do 30 października. Przebadano powierzchnię 2850 m² (2 wykopy). Obiekty nieruchome wystąpiły na 3 różnych, oddzielnych poziomach stratyfikacyjnych.